Ч. 146 Второк 2 (14) липня 1896. Рік VI

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Людвика Пльона і в п. к. Старостствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Віче католицке.

В доповненю до справозданя з католицкого віча подаємо ще хід нарад з деяких секцийних засїдань.

В секциї житя католицкого читав др. Стебельский в справі опіки над занедбаними дітьми і над малолїтними переступниками. По переведеній дискусиї ухвалено резолюцию, висказуючу потребу творення заведень і товариств, котрі опікувались би занедбаними дітьми та потребу заcновуваня поправчих заведень. — Відтак реферував п. Новоселецкий про публичну добродійність і поставив резолюцию аби з добродійних публичних фондів удїлювати як найбільше підмог товариствам і заведеням добродійним католицким; — щоби добродійними публичними заведенями завідували релїгійні товариства і щоби більші міста творили ради убогих.

В секциї прасовій о. Волосяньский говорив о руских виданях і часописях для народа та виказував, чому рускі видавництва не можуть розвинути ся. В дискусиї забирали голос пос. Вахнянин, о. Лепкий, пос. Барвіньский і др. Студиньский. Пос. Барвіньский виступав против москальофільского напряму в деяких видавництвах народних і піднїс, що таке поступованє нищить сили народу. Ухвалено резолюцию, аби заснувати поважну католицку руску часопись для народа, довкола котрої мали би зібрати ся всї католики Русини, що хотїли би з пожертвованєм трудити ся над просьвітою народа. Дальше підносить резолюция потребу заcновуваня сїльских католицких читалень і взиває всїх добре мислячих людий Русинів як і Поляків, щоби старали ся ширити просьвіту народну, оперту на католицких основах і щоби допомагали до заcновуваня руских католицких читалень та підпирали материяльно рускі католицкі видавництва.

В секциї для науки і штуки вислухано відчиту дра К. Студиньского про характеристику і ґенезу твору Іпатія Потія „Унїя“ та реферат „В справі дослїдів над историею унїї церковної“, по чім ухвалено таку резолюцию: „Віче католицке а) признає потребу зібрати в краю і за границею та обробити материяли, що відносять ся до істориї унїї, а передовсім вважає пожаданим оголосити твір про дїяльність душпастирску, лїтературну і проповідничу Іпатія Потія; — б) поручає комітетови виконуючому, щоби поробив стараня, аби ся гадка здїйснила ся.

В секциї економічно-рільничій виголосив п. Вахнянин реферат в справі еміґрациї та предложив таку резолюцию:

Зваживши, що еміґрация біднїйших кляс сїльскої людности по-за границї австрийскої держави є злом конечним, викликаним в части аґітациями несовістних аґентів, однак головно спонукана безвідрадним положенєм сеї людности; — зваживши, що се положенє не є виплывом лише загальної кризи рільничої, але і сих безвідрадних обставин, серед яких мусить у нас жити незаможний рільник а сими обставинами є: перелюдненє, надмірне роздрібненє ґрунтів, нераціональна стародавна господарка рільна, упадок хову товару по причинї браку достаточних пасовиск, брак постійного відповідного заробку, надмірне, збільшаюче ся обдовженє посїлости селяньскої, лихва, брак дешевого довготермінового кредиту, надмірні тягари державні, краєві, повітові і громадскі, високі належитости правні при подїлї, продажи і перепошепю в дорозї спадщини ґрунтів селяньских; нерівномірний розклад деяких престаций конкуренцийних, темнота і пливучі з неї наслїдки, а побічь сего брак інституций, щоб мала безпосередно на оцї поправу биту дрібних рільників; —

Віче католицке висказує бажаня: 1. щоби власти краєві строго слїдили за несовістними аґентами по мисли ново ухваленої новелї карної; 2. щоби законодавство управильнило відносини правні відносячі ся до еміґрациї за помочию закона еміґрацийного; 3. щоби на разї власти краєві і державні розтягнули опіку правну над еміґрантами, так в часї еміґрациї як і на нових оселях; 4. щоби сойм краєвий і Рада державна систематично стреміли до постепенного усуненя всїх згаданих хиб, яко жерел сумного положеня економічного нашого стану селяньского. — Віче католицке взиває при тім всїх добре мислячих людий до несеня помочи селяньству в спосіб відповідний місцевим відносинам, як і до розтягненя опіки над сими, котрих сумна конечність спонукує до еміґрациї з батьківскої землї.

В дискусиї над тим предметом поставив п. Сенковский додаткову резолюцию, щоби за-

40)

Дїти капітана Ґранта.

Фантастично-наукова подорож Юлїя Верна.

(Дальше).

В тій розмові з Мариею оповів Ертон историю *Брітаннії* і єї подорож через Тихий океан. Мария знала більшу часть тих подробиць, бо вісти з корабля доходили до неї від батька аж до мая 1862 року. За той один рік Гаррі Ґрант навідував ся до головних берегів Океанії і був на Гебридах, в Новій Ґвінеї, в Новій Зеляндії і Новій Каледонії, побороючи досить часто злу волю анґлійских властий, бо о єго кораблі розіслано вісти до всїх анґлійских кольоній. Однако найшов одно місце на західнім побережи Папуазиї, пригідне як єму здавало ся до заснованя там шкотскої оселї і він не сумнївав ся, що та оселя буде хорошо розвивати ся. І справдї добрий і досить заосмотрений пристанок на дорозї з Молюцких островів до Филипиньских, міг стягнути богато кораблів, тим більше, що по перекопаню Суезкого каналу не треба вже їхати дорогою довкола пригірка Доброї Надії. Гаррі Ґрант був одним з тих в Анґлії, що ширили словом і письмом симпатию для великого дїла Лессепса і не мішали народної зависти і полїтичних пристрастий з великою справою цїлої людскости.

По звидженю Папуазиї, корабель набрав ще припасів поживи в Калляо і виїхав з тої пристани дня 30 мая 1862 р., щоби вернути до Европи океаном Індийским і довкола Африки. Три тиждні по від'їздї захопила *Брітаннію* страшенна буря; щоби уратувати корабель, повалено машти, вода стала перетїкати щелиною, котрої не можна було заткати. Залога утомлена борбою з лютуючим гураґаном, не могла наплываючої води помпувати. Вісїм днїв кидав вітер кораблем по мори. Вскорі дійшла вода в кораблі до висоти шістьох стіп і поволи затоплювала єго. Всї човна позабирали филї вже перед тим. Треба було погибати разом з кораблем, коли нагле в ночи на 27-го червня побачено всхідний берег Австралії. Зараз потім корабель ударив о берег, удар був страшний — і саме в тій хвили пірвала филя Ертона, кинула єго в море і він стратив притомність. Коли прийшов до себе, був в руках диких Австралійцїв, що вели єго в глубину краю. Від того часу вже не чув нїчого о *Брітаннії* і може справедливо догадував ся, що всьо що на нїй жило погибло коло підводних скал залива Твофольд. На тім кінчило ся оповіданє, що дотикало капітана Ґранта і нераз викликувало оно у слухателїв оклики співчутя. Навіть майор не міг сумнївати ся о єго правдивости, але лишала ся ще історія самого Ертона, що мала може ще більше ваги, як оповіданє попереднє.

В дїйстности Ґрант, як звістно з документу, вийшов живий з розбитя корабля разом з двома моряками, так само як Ертон. Отже з єго долї можна було легко заключати о тім, що стало ся з другими, тому те й прошено Ертона, аби оповів свої пригоди. Єго історія була проста і коротка.

Коли попав у неволю одного з австралийских поколїнь, заведено єго в середину краю, куди пливе ріка Дерлінґ, т. є. чотириста миль на північ від трийцятого семого рівнобіжника. Там жив в нуждї, бо й сам народець був дуже бідний, але з ним не зле поводжено ся. Минули два роки в тій прикрій неволи, однако він не тратив надії на свободу. Глядав нагоди, щоби утечи, хоч знав, що то виставить єго ще на більші небезпечности.

Одної ночи в жовтни 1864 р. удалось єму обманути чуйність диких і він зник в гущавинї великаньских лїсів. Цїлий місяць жив коріицями, папоротию і ґумою мімозів, блукав ся по тій величезній пустини і ішов в день за сонцем а в ночи глядав дороги по звіздах. Так переходив розлогі болота, ріки, гори і цїлу ту часть пустого краю, котру лише деколи перебігали в своїх сьмілливих виправах подорожники. Вкінци умираючи майже з утоми, добив ся до оселї гостинного Падді О'Мура, де за свою працю найшов вигідне пристановище і удержанє.

— Коли Ертон вдоволений з мене — сказав ірляндский кольоніст, вислухавши оповіданя — то й я можу єго лише похвалити. То чоловік, розумний, сьмілий і добрий, а до того знаменитий робітник і доки лише хоче то хата Падді О'Мура буде єго хатою.

Ертон подякував Ірляндцеви байдужним рухом і ждав на нові питаня. Вправдї чув, що цїкавітть подорожних вже насичена, бо о кожду річ випитувано єго по сто разів, але він спокійно на всьо відповідав. Ґленарван хотїв вже предложити товаришам подорожі новий плян, в котрім хотїв користати зі стрічи з Ертоном і

заняти ся воскресенем дїяльности тов. сьв. Рафаила, або евентуально заснованем нового товариства для опіки над еміґрантами. Ухвалено і сю додаткову резолюцию.

Перегляд полїтичний.

Віче ческо-моравского сторонництва народного, яке відбуло ся дня 12 с. м. в Бернї моравскім, ухвалило резолюцию, котрою взиває ся до опозициї против мінїстерства ґр. Бадени'ого і до солїдарного виступованя против жидів, а з другої сторони до згоди з Старочехами.

Трибунал в Софії засудив заступника начальника департаменту в мінїстерстві внутрішних справ Тончева і бувшого префекта Турчева на чотири роки вязниці. Оба були обжаловані о то, що 1891 року фальшиво сьвідчили на дра Зачева і підполковника Киссова о заговор на житє князя і Стамболова. Крім вязниці засуджено їх також на заплату відшкодованя Зачеву 4000 франків а Киссеву 6000. При розправі признав ся Панчев, що з намови Турчева написав лист, в котрім кинув підозрінє на Зачева і Киссова і в наслїдок того листу тих обох увязнено.

Н о в и н к и.

Львів дня 13 липня 1896.

— **Іменованя.** П. Мінїстер віроісповідань і просьвіти іменував учителя Юл. Белтовского та інжинера Ів. Богуцкого дійстними учителями промисловоі школи у Львові. — Президия ц. к. краєвої Дирекциї скарбу іменувала поборця цлового Йос. Студенецкого і провізоричного асистента цлового Мих. Підгородецкого цловими поборцями.

— **Є. Ем. Кардинал Сильвестер Сембратович**, одержав яко титул кардинальску церков сьв. Стефана in Coelio monte в Римі, звану загально „С. Стефано Ротондо“, тому що церков збудована округло. Она лежить в полудневo-всхідній части Риму і єсть одним з найстарших храмів християньских. Посьвятив єї папа Симплїций, що панував від 468 до 483 року. Тут проповідав папа Григорий Великий і до нинїшного дня єсть в тій церкві марморне крісло, з котрого голосив свої науки. Сьв. Григория почитає папа церков під іменем Двоеслова. З кардиналів Русинів мав Ізидор, митрополит київский, титул сьв. Петра і Маркелина. Кардинал Левицкий, митрополить львівский не мав нїякого титулу, бо до Риму нїколи не приїздив.

— **Є. Е. Маршалок краєвий** ґр. Стан. Баденї виїхав в суботу рано до Радехова, звідки верне в понедїлок вечером.

— **Почетне горожаньство** надала рада міста Старої соли на засїданю з дня 8 с. м. дрови Александрови Тхуржницкому, президентови висшого Суду краєвого у Львові.

— **Змова львівских робітників столярских** вже скінчила ся і то цїлковитою неудачею челядників. Майстри в нїчім не уступили, а челядники на вчерашній своїй нарадї ухвалили вернути назад до роботи. Змова тревала пять тиждні́в. Роботу застановило 700 челядників, з котрих тепер у Львові є лише половина, бо прочі виїхали на провінцию глядати роботи. Лише до пістьох великих фабрик столярских ухвалено не вертати, але ледве чи та ухвала на що придасть ся, бо як раз до тих фабрик повертало досить робітників до роботи ще перед вчерашною ухвалою.

— **Іспит зрілости** в ц. к. ґімназиї ім. Архікн. Єлисавети в Самборі, відбув ся в днях від 1 до 7 с. м. під проводом інспектора краєвого Ем. Дворского. До іспиту зголосило ся 30 публичних учеників. Іспит зложило 21, з тих 4 з відзначенєм. Шістьох одержало поправки, двох репробовано на рік, а трех відступило від іспиту. Сьвідоцтво зрілости одержали: Казим. Ангельский, Леон Бльох, Едв. Бобовский, Володисл. Бирка (з відзн.), Ігн. Хвойка, Жигм. Дембовский, Ром. Ґижовский, Андр. Гошовский, Берль Лясер, Ів. Мацюрак (з відзн.), Ефр. Менкес, Мод. Менциньский, Володим. Мриц, Сендер Рітерман, Едв. Рудницкий (з відзн.), Волод. Шпанбавер, Кар. Шварц, Адольф Січ (з відзн.) і Володим. Ваґнер.

— **Віче в Кіцмани** на Буковинї, скликане дром Стоцким і Єрот. Пігуляком, буковиньскими послами до сойму, відбуло ся сими днями мимо всяких заходів кількох противників, що різними поганими способами старали ся спершу людий го відрадити то відстрашити, а опісля, коли віче таки зібрало ся, хотїли викликати бучі та розбити єго. Одно і друге їм не удало ся. Селян зібрало ся около 300. Посол Смаль Стоцкий говорив про ревізию катастру ґрунтового, а п. Пігуляк про реформу виборчу і про руску ґімназию в Чернівцях. У всїх тих справах промавляли також і селяни та дякували послам за їх науку і добрі ради.

— **Самоубийство.** Антін Стефанович, жандарм з Пеняків, в повітї бродскім, відобрав собі житє вистрілом з револьвера. — У Відни кинув ся онодгі челядник шевский Ляйс, з вежі храму сьв. Стефана, упав на дах і убив ся на місци.

— **Огонь в копальни нафти.** В ночи з суботи на недїлю займили ся около 12-ої години в Східници три нафтові ями, що належать до кн. Любомирскої і дві Ґартенберґові. Крім того займило ся шість великих збірників ропи. Небезпечність була дуже велика, бо грозила сусїдним закопам, але на щастє огонь якось не допущено до розширеня і скінчило ся на тім, що погоріло лише то, що в перший хвили займило ся. Шкода не надто велика, бо доходить всего до 50.000 зр. З людий при ратунку не погиб нїхто, але дуже богато попарених і покалїчених.

— **Страшною смертию** погиб перед трома днями в Снопківскій цегольни М. Красуцкого у Львові 4-лїтний син робітника Климковского. О годині 11-тій вибіг з дому, а о 1-ій робітник, що черпав горячу воду зі збірника, добув ведром трупа дитини, що в окропі буквально зварило ся. Той збірник не огороджений, як велить припис, а лише накритий дошкою і тому дитина там упала.

— **Смерть мелянхоліка.** На віденьскім передмістю Дорнбах розійшла ся сими днями поголоска о убийстві 78-лїтного спенсионованого капітана маринарки Дієрсіен. Він знаний був мешканцям того передмістя як дивак, котрий за 20 лїт свого побуту у Відни не відзивав ся нї одним словом до нїкого, хиба до старої прачки, котра раз на шість тижнїв приходила до него. Він терпів на невилїчиму мелянхолию, в котру попав, від коли підчас морскої катастрофи стратив параз жінку і двоє дїтий. Люди привикли були до того мовчаливого, зрештою добродушного старушка, а коли він через два тижні не виходив з своєї хати, стало се підозрінім і на раду згаданої прачки відважили двері. Старика найшли мертвого в фо-

---

з єго поясненєм, коли майор обертаючи ся до моряка спитав:

— То ви були кватирмайстром на покладї *Брітаннії?*

— Так — відповів Ертон не надумуючись. Однако догадуючи ся, що майор питає єго о то може з якого недовірия, докинув живо:

— Маю навіть мій контракт.

Сказавши то, вийшов зараз з комнати, щоби принести той папір. Єго неприсутність була коротка, але Падді О'Мур мав час сказати ті слова:

— Мильорде, я маю Ертона за честного чоловіка. Він у мене вже два місяцї і я не можу єму нїчого закинути. Вже перше знав я історию розбитя єго корабля і єго неволї. То честний чоловік і можете на него спустити ся.

Ґленарван хотїв відповісти, що нїколи не сумнївав ся о добрій вірі Ертона, коли тойже вийшов і показав свої папери. Контракт був підписаний двома офіцирами корабля *Брітаннія* і капітаном Ґрантом, котрого письмо Мария пізнала. Контракт звучав, що: „Тома Ертон, моряк першої кляси згоджений яко кватирмайстер на поклад тримаштового корабля *Брітаннія* з Ґлезґо“. Отже всякі сумнїви що-до тотожности особи Ертона відпали, бо-ж тяжко було припустити, щоби ті папери могли бути в єго руках, коли би до него не належали.

— Тепер — сказав Ґленарван — нарадьмо ся, що нам дальше робити. Особливо ваша гадка Ертоне буде для нас дуже цїнна і я прошу вас о неї.

Ертон хвилю надумував ся а відтак сказав:

— Дякую вам, мильорде, за довірє, яке маєте до мене і надію ся, що зумію гідно заслужити на него. Знаю трохи той край, звичаї тутешних людий і як можу вам на що придати ся....

— Без сумнїву — відповів Ґленарван....

— Так само як ви — говорив дальше Ертон — пересьвідчений і я, що капітан Ґрант і єго два моряки вийшли з тої пригоди з житем; але що не добили ся до анґлїйских посїлостий і доси не вернули, то не можна сумнївати ся, що зазнали такої самої долї що і я, т. є. попали в неволю якого дикого племени.

— Підпираєте Ертоне мою гадку і мої докази — перебив Паґанель. — Ґрант і товариші мусять бути певне в неволи у диких, так як того боязи ся. Але чи їх так само як вас пігнали на північ від трийцятого семого рівнобіжника?

— Менї так, пане, здаєть ся — відповів Ертон. — Дикі племена нїколи не перебувають близько анґлїйских посїлостий.

— Отже то дуже некористне для наших глядань — сказав Ґленарван з невдоволенєм. — Як же тут наткнути ся на слїд невільників в серединї такого розлогого краю.

Ту замітку принято мовчки. Леді Єлена питала очима всїх своїх товаришів, але не одержала відповіди. Навіть Паґанель против свого звичаю мовчав; утратив свою звичайну бистрість. Джон Менґлїс ходив широкими кроками по комнатї, немов би був на помості свого корабля заглублений в тяжкій задумі.

— А ви, пане, Ертон — сказала вкінци леді Єлена — що ви зробили би?

— Панї — відповів живо Ертон — я всїв би чим скорше на корабель *Дункан* і поплив би до місця, в котрім розбив ся корабель капітана Ґранта. Там порадив би я обставин, а може случайно наткнувсь би і на які вказівки.

— Добре й так — сказав Ґленарван — але треба ждати аж *Дункан* буде направлений.

— А, то ваш корабель ушкоджений? — спитав Ертон.

— Так — відповів Джон.

— Чи ушкодженя важні?

— Нї, але все таки до направи треба таких знарядів, яких ми не маємо на покладї. Одно рамя нашої шріби скривило ся і єго не можна направити хиба аж в Мельбурн.

— А не можете плисти під вітрилами? — спитав знов Ертон.

— Чому нї, можемо, але як вітри будуть противні, то треба буде богато часу, заки дїстанемо ся до заливу Твофольд і на кождий случай треба буде вернути до Мельбурн.

— Отже нехай пливе до Мельбурн — відозвав ся Паґанель — а ми ідїм без него до Твофольд.

— А то як?

— Півперек Австралії, так як перейшли Америку. Все будемо держати ся трийцятого семого рівнобіжника.

— Але що стане ся з *Дунканом?* — спитав Ертон з якимсь притиском.

— *Дункан* получить ся з нами, або ми з ним получимо ся, як випаде. Коли по дорозї найдемо капітана Ґранта, то вернемо разом з ним до Мельбурн; коли, противно підемо аж до берега, то *Дункан* там нас стрітить. Хто має що закинути тому плянови? Може ви майоре?

— Цїлком нї — відповів Мек-Небс — коли тілько Австралію можна перейти.

— Не лише можна, але той перехід такий безпечний, що я хочу навіть просити, щоби леді Єлена і міс Ґрант ішли з нами.

— Говорите на правду, пане Паґанель? — спитав Ґленарван.

— Але-ж очевидно що на правду, дорогий льорде. То не дальше як триста пятьдесять миль, а числячи по дванайцять миль на день, то на цїлу подорож треба ледве місяць часу, а певне що й *Дункан* не скорше буде направлений. Коли би то ішло о те, щоби перейти Австралію там, де она найширша, де величезні пустинї, брак води й спека, чого впрочім доси ще нїхто не пробовав — то було би що иншого! Але трийцятий семий рівнобіжник перерізує провінцию Вікторию, край анґлїйский, що має дороги, зелїзниці і по більшій части заселений. То подорож, в яку можна пустити ся каритою,

телю, а лікарі сконстатували, що він помер від удару мозку ще перед 16 днями.

— **Неприємна стріча.** Лїсничий кн. Гогенльогого мав сими днями в Яворинї в Високих Татрах досить неприємну стрічу. Коли він переходив через ту часть лїса, котра призначена для більших диких зьвірят, побачив відразу три кроки перед собою медведицю, як она сходила із скали в долину. Лїсничий не був на таку стрічу приготовлений, бо мав з собою рушницю набиту лише шротом на птахи; отже став і вижидав зі страхом нападу. Але медведиця лише забурмотїла і зі скреготом зубів вернула ся в лїсову гущу. В тій хвили почув лїсничий шелест в горі. Коли туди поглянув, побачив три молоді медведі, котрі грали ся спокійно. Медведиця закликала їх до себе і они разом щезли в гущавинї лїса. В Високих Татрах не перебувають медведї постійно, тож думають, що они заблудили туди із всхідних сторін Карпат.

— **Страшна пригода.** На шляху зелїзницї Ґрац-Ґестінґ в Стириї лучила ся оногди катастрофа. Над'їзджаючий в повнім розгонї посьпішний поїзд розбив віз, на котрім сидїло сїм осіб, три робітницї і чотирох робітників. Три дївчата і два мужчини погибли на місци; один робітник покалїчений тяжко, другий лекше. Поїзд спізнив ся в наслїдок того о три чверти години. Тїла нещастних жертв були порозривані в кусні.

Всячина.

— **Що край то обичай.** Німецкий подорожник бар. Корф, що з'їздив не мало сьвіта розповідає про цікаві звичаї у декотрих народів. Коли він був в Абоме столици краю Дагоме, ще за короля Беганцина, то видів, що коли король чихнув, всї люди, що єго окружали, підняли руки в гору понад голови на знак великої радости; се нїби значило то, що у нас сказати комусь, коли чихне: „Дай Боже здоровле!" Коли-ж король закашляв, то всї відвертали ся від него, стогнали і терли ся по животї. В день уродин короля роблено єму тим велику параду, що в єго очах різано кількадесять невільників. Коли король хотїв порадити ся свого дїда або прадїда, що вже давно помер, то посилав до него свого післанця, якогось висшого урядника на той сьвіт, а урядник ще й тїшив ся з того, що єму припала така велика честь і давав ся спокійно різати. Взагалї Дагомейцї неаби які різуни, бо коли в якім роцї припадає кілька важних сьвят, або якісь важні подїї, н. пр. смерть короля, зміна престола, затьміне сонця і т. д., то они ріжуть тогди й до 30.000 людий і більшу часть з'їдають; що гірше лишають своїм богам. Голови зарізаних посилають собі на знак дружби і любови, або украшають ними свої хати. В другім африканьскім краю Тоґо (німецка кольонїя) на полудневім побережу західної Африки, недалеко Дагоме) мурини з племени Еве витають ся в той спосіб, що подавши собі руки, дотикають ся при тім великими пальцями а крізь зуби втягають в себе воздух так, що шипять. Найвисша у них відзнака то старий европейский цилїндер, такий як би єго у нас хто де з рова при улици витягнув. Мужчини, коли стрітять білого чоловіка, то витають єго в той спосіб, що відслонюють своє тїло. У дївчат того племени вся їх одїж і окраса — біла нитка, котрою оперізують ся, а жінки знатнїйшого роду обвизують собі лиш ноги понизше колїн вузонькими платочками. Мужчина коли женить ся, мусить заплатити за жінку більше менше 36 зр. на наші гроші.

— **Практичний ужиток вельоципедів.** Нераз приходить на гадку, як би то назвати по руски той прилад модної забавки, що то єго звуть вельоципедом або біциклем — двоє колїс однакових, або одно більше, а одно менше, з котрих одно біжить навперідь другого, а на котрих якийсь молодик в місті нїби їде собі, та кричить або дзвонить на людий, щоби єму розступали ся, бо або їх переїде, або собі вязи скрутить. Та якось годї; Русини ще не придумали на той прилад своєї питоменної назви, але що мало не кождий Русин вже з роду язикослов, то в Бозї надія, що то не задовго наступить. Однакож поки що мусимо тут послугувати ся чужим словом. Отже тим вельоципедам чи біциклям грозить тепер велика небезпечність, подібно як тим коням, що колись на перегонах здобували собі вінцї слави, а відтак пішли возити воду — замість служити до розривки, мають они від тепер піти на службу для сторожи пожарної і служити до гашеня огню. Той новий спосіб уживаня вельоципедів придумано в Парижи. Два вельоципеди зроблені для їзди двох людий разом сполучено так з собою, що они можуть рівночасно бічи попри себе а по середині везуть невеличку сикавку. З переду єсть валок, на котрім навинена кишка від сикавки, по середині єсть помпа, а з заду іде кишка до води. При помочи колїс вельоципедів можна порушати помпу. Коли де горить, то чотирох пожарників сїдає на тї вельоципеди, по двох з кождого боку і гонять до огню. А що цїла та машина важить всего лиш 130 до 133 фунтів, то они можуть гнати скорше як кіньми, бо на кождого чоловіка припадає ледви по 33 фунти. Приїхавши до огню зіскакують з вельоципедів; один розвиває кишку з валка, двох сполучає помпу з гідрантом (приладом на воду, які знаходять ся скрізь на улицях по великих місцях, щоби в часї огню вода була під рукою) а четверний підпирає з заду вельоципед так, що колеса підуть трохи в гору і сполучає їх з помпою. Тогди сїдають знову всї на вельоципед і нїби їдуть, толочать ногами; колеса обертають ся, помпа одним кінцем ссе воду, а другим, довгою кишкою пускає її на огонь. Тим способом можуть они за годину випустити на огонь більше як 20 гектолїтрів води на 25 до 33 метрів високо. Міг би то дїйстно бути великий хосен з вельоципедів, коби лиш в практицї все ішло так гладко, як читає ся на папери. Але поки що, здаєсь, остануть ся вельоципеди лиш дорогою забавкою.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 13 липня. На запросини Цїсаря відповів сербский король власноручним листом, в котрім дякує сердечно за память і заповідає, що дня 27 вересня прибуде до Оршови на торжественне отворенє перекопу Зелїзних ворік на Дунаю.

Будапешт 13 липня. Віденьскі лїберали прибули тут в суботу вечером на виставу. В часї пира підношено тоасти, в котрих говорено о віденьских політичних відносинах.

Брукселя 13 липня. При тїснїйших виборах в Антверпії і Бруксели побідили католики і в той спосіб будуть мати в парляментї більшість 60 голосів.

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий.**

як кому сподобає ся, або ще лїпше візком. От, переїздка з Льондона до Единбурґа і нїчого більше!

— Але можемо наткнути ся на дикі зьвірята — сказав Ґленарван.

— В Австралії, нема диких зьвірят.

— А дикі люди?

— Нема і диких людий в тій сторонї, а на кождий спосіб они не такі люті як дикуни з Нової Зеляндиї.

— А засуджені на поселенє злочинцї?

— Їх нема в полудневих сторонах Австралії, лише у всхідних провінциях. Провінция Вікторія не лише що їх не приймила, але ще видала право, що заборонює до Вікториї вступу увільненим з вязниці перестунникам з инших провінций. Правительство тої провінциї ще навіть в сім роцї загрозило компанії торговельній, що відмовить їй запомоги грошевої, коли єї кораблї будуть заїздити по вуглє до західних пристаний, де повно злочинців, висланих з Анґлії. Як то, ви не знаєте о тім — ви Анґлієць?

— Я не Анґлієць — відповів Ґленарван.

— То чиста правда, що сказав пан Паґанель — відозвав ся Падді О'Мур. — Не лише провінция Вікторія, але і Австралїя полуднева, Квінслєнд, навіть Тасманїя виганяють злочинців з своїх границь. Від часу як мешкаю в моїй посїлости, я не лише що не бачив карного поселенця, але й не чув о нїякім.

— А я нїколи не стрітив — замітив Ертон.

— Бачите, товариші — говорив Яков Паґанель — що дуже мало єсть диких людий, а зьвірят і кримінальників нема цїлком. Не богато таких країв в Европі, о котрих можна би то само сказати! Отже нема о чім говорити — годите ся на подорож?

— Як гадаєш, Єлено? — спитав льорд Ґленарван.

— Так як і всї — відповіла леді Єлена, обертаючи ся до товаришів. — В дорогу, панове, в дорогу!

VIII.

Від'їзд.

Скоро льорд Ґленарван що задумав, то любив свій намір чим скорше переводити. Коли лише принято предложенє Паґанеля видано зараз приказ, щоби приготовляти ся до дороги покінчити в як найкоротшім часї. Від'їзд назначено на позавтра, т. є. на 22-го грудня.

Нїхто на певне не знав, чи стрітять капітана Ґранта в дорозї, але коли всї були пересьвідчені, що він і єго два товариші находять ся в Австралії, то була надія, що бодай наткнуть ся на слїди єго.

Що більше, коли Ертон схоче прилучити ся до подорожних, вести їх лїсами Вікториї і допровадити аж до всхідного побережа, то були ще лїпші вигляди на успіх. Ґленарван знав о тім і тому старав ся запевнити собі поміч давного товариша капітана Ґранта. Отже насамперед спитав свого гостинного господаря, чи не зробить єму прикрости, коли зробить Ертонови предложенє, аби їх проводив.

Падді О'Мур згодив ся, хоч не без жалю, бо тратив в тім чоловіцї дуже доброго робітника.

— А ви, Ертоне, чи схочете піти з нами глядати капітана Ґранта?

Ертон не зараз відповів на то питанє, навіть здавало ся, що хвилю вагував ся, аж по довшім роздумуваню сказав:

— Добре, мильорде, піду з вами і коли не наведу вас на слїди капітана, то бодай доведу вас до місця, де розбив ся корабель.

— Дякую вам, Ертоне — відповів Ґленарван.

(Дальше буде.)

Фабрика штучних навозів Спілки командитової

ЮЛІАНА ВАНҐА у Львові

поручає на сезон осінний з ґаранциєю складників:

Мучку з костий, суперфосфати, сїркан амоновий, жужлї Томаса, кайнїт і пр.

Для селян дає ся на сплати ратами квартальними.

Бюро при улици Академичній ч. 5.

Цїнники на жадане висилає ся. 68

Інсерати

„оповіщеня приватні"), як для „Народної Часописи" так також для „Ґазети Львівскої" принимає лиш „Бюро дневників" ЛЮДВИКА ПЛЬОНА, при улицї Кароля Людвика ч. 9, де також знаходить ся Експедиция місцева тих ґазет.

МОРЕЛІ (априкози) найлучшого рода і найбільші в кошах по 5 кільо франко по 1 зр. 80 кр. за посліплатою висилає **Ліпа Прінц в Залещиках** (Галичина). 68

Апарати фотографічні

Прибори для фотографів так фахових як аматорів

Репродукциї найкрасших образів і діл штуки, рами, листви до рам, і т. п. предмети продає найдешевше найбільший фабричний склад апаратів і приборів фотографічних.

Львів, **ЛЮДВИК ФАЙҐЛЬ** Пасаж Гавсмана 8.

С. Кельсен у Відни

поручає:

Кльосети з перепливом води і без того. — Рури кльосетові. — Каналові насади з патентовим замкненем.— Збірники на воду. — Комплєтні уряджeня купелеві. — Вентілятори. — Прибори до водотягів, як також рури ляні і ковані. — Помпи, фонтани і всякі арматури.

Заступники для Галичини і Буковини

ГЕРМАН ГАМЕЛЬ у Львові Пасаж Гавсмана ч. 8

На жадане висилає ся катальоґи.

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.